

Information om din gråstarrsoperation

Innehållsförteckning

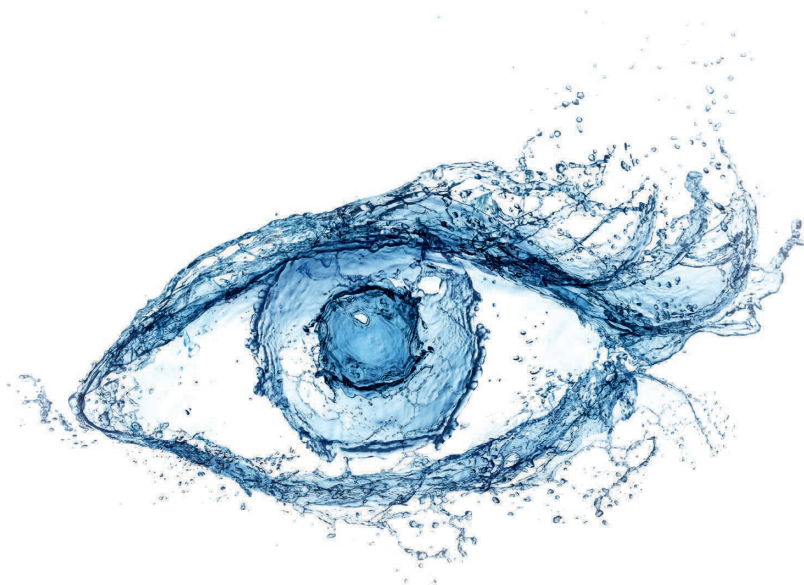
Allmänt om gråstarr	4
Vad är gråstarr?	4
Hur behandlas gråstarr?	5
Finns det några risker med operationen?	5
Förundersökning	5
Förberedelser inför operation	6
Checklista	6
Att ordna innan operation	7
Transport	7
Dropphjälp	7
Vid sjukdom/Infektion	7
Tolk	7
På operationsdagen	8
Att tänka på	8
Operationen	9
Efter operationen	10
Behandling i det opererade ögat	10
Råd och dropp teknik	10
Rekommendationer efter operation	11
Varningssignaler	12
Efterkontroller/Glasögon	13
Efterstarr	13
Egna anteckningar	14
Här når du oss	14

Välkommen till oss på Optalmica!

Detta är en informationsbroschyr inför din operation av gråstarr, även kallat katarakt.

Det är mycket viktigt att du och eventuellt dina anhöriga läser igenom informationen hemma i lugn och ro.

Du kommer att bli kallad i god tid och bör avsätta några timmar för din gråstarrsoperation.

Allmänt om gråstarr

Vad är gråstarr?

Gråstarr innebär att ögats lins, som ligger bakom regnbågshinnan, grumlats och man får sämre syn. Vid gråstarr försämras synförmågan gradvis allt eftersom linsen blir mer ogenomskinlig. Vanligt är att man får gråstarr samtidigt på båda ögonen men utvecklingen är inte alltid densamma. För vissa personer kan utvecklingen av gråstarr endast ta några månader medan det för andra kan ta flera år.

De vanligaste symtomen på gråstarr är

- Sämre och suddigare syn
- Sämre avståndsbedömning
- Man blir lätt bländad
- Dubbelseende

Gråstarr är vanligast hos äldre personer.

Utvecklingen av gråstarr vid yngre år kan bland annat bero på en långvarig behandling med kortison, diabetes, rökning, skador på ögat, långvarig inverkan av solljus eller kronisk regnbågshinneinflammation.

Hur behandlas gråstarr?

Det finns inga mediciner som hjälper mot gråstarren, operation är den enda behandlingen. Det finns inget som tyder på att ändrad kost, vitaminer eller användande av ögondroppar kan förebygga eller bota gråstarr. Vanligtvis opereras gråstarr när synnedsättningen upplevs som ett besvär. Vid ingreppet avlägsnas den grumlade linsen genom ett väldigt litet snitt. Den egna linsen ersätts med en konstgjord lins, som opereras in i ögat. Operationen sker i lokalbedövning och tar bara några minuter, man kan gå hem direkt efteråt.

Finns det några risker med operationen?

Ingreppet är en standardoperation som ska ge en förbättring av synen. Inga kirurgiska ingrepp är dock helt riskfria.

Det är dock mycket ovanligt med komplikationer men det kan förekomma i vissa fall. De flesta komplikationer går att behandla ändå.

Det är inte ovanligt att det föreligger andra sjukliga förändringar i ögat utöver gråstarren. Dessa förändringar är inte alltid möjliga att se före operationen.

Förundersökning

För att kunna välja rätt lins för dig behöver vi göra noggranna mätningar av ögats längd och eventuella brytningsfel. Vi behöver också diskutera med dig om du önskar se bra på långt håll eller på nära håll efter operationen. Detta beror ofta på hur ditt synfel sett ut tidigare och vad du är van vid. Det finns också, i vissa fall, möjlighet att välja en mer avancerad lins som gör att du minskar ditt glasögonbehov efter operationen (detta betalas i så fall privat).

Vi kommer därför att kalla dig till en så kallad förundersökning inför din operation.

Förberedelser inför operationen

Checklista

- Duscha och tvätta håret kvällen före eller på operationsdagens morgon, vanlig tvål räcker.
- Ät som vanligt och ta eventuella mediciner. OBS! Detta gäller även ögondroppar som du tar regelbundet.
- **Använd inte kosmetika** eller parfym på operationsdagen.
- Du får inte köra bil på operationsdagen.
- Räkna med att besöket tar ca 2 timmar.

Att ordna innan operation

Transport

Eftersom du inte får köra bil efter operationen, så behöver du ordna med transport.

Dropphjälp

Din kirurg kommer att utfärda recept på ögondroppar som ska tas de följande veckorna. De flesta patienter klarar att droppa själva. Den som tror sig behöva hjälp med att ta dropparna bör ordna detta före operationen.

Vid sjukdom/ infektion i ögat

Kontakta oss i god tid om du inte känner dig frisk nog för att genomföra operationen.

Tolk

Det är viktigt för dig att informera oss i god tid vid behov av tolkhjälp.

På operationsdagen

När du kommer till oss tas du om hand av personalen. Du kommer först att få ögondroppar som vidgar din pupill. Det kan vara bra att ta med ett par solglasögon eftersom du blir ljuskänslig efter operationen.

Alla värdesaker, glasögon och din väska får du låsa in i ett skåp. Det behövs inga mynt för att låsa skåpet, du ansvarar själv för nyckeln till skåpet.

Inne på operationssalen kommer ditt öga att bedövas med droppar och därefter sköljas med bakteriedödande lösning och huden omkring ögat tvättas.

Att tänka på!

Det är viktigt att du berättar för kirurgen om du har problem med ryggen, andningen eller om du har problem med hosta.

Om du känner dig orolig inför din operation kan du be om lugnande medel.

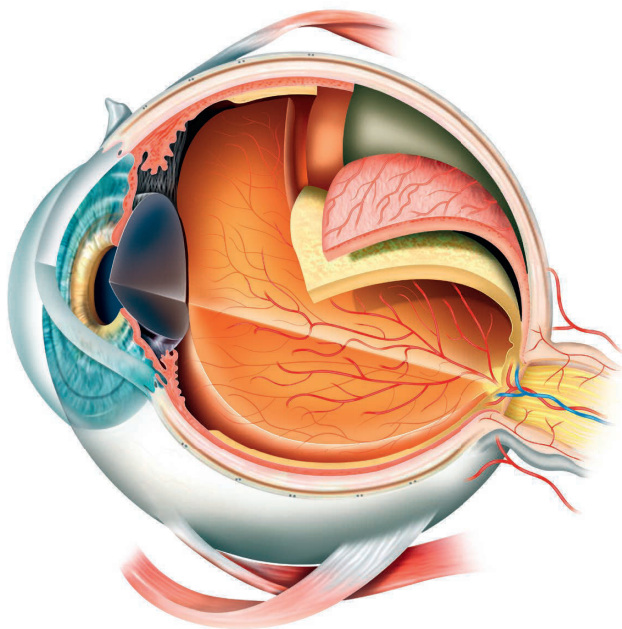
Operationen

På operationssalen kommer du att få ligga i en stol som fälls ner till liggande läge och därefter kommer en steril duk att fästas på huden runt ögat. En hållare placeras i ditt öga så att du inte kan blinka under operationen.

Ditt andra öga som inte opereras kan du blinka med som vanligt.

Skulle det förekomma att du behöver hosta under pågående operation så är det viktigt att du säger till innan så du inte gör några hastiga rörelser under operationen.

Direkt efter operationen kommer du att se suddigt eftersom du är bländad av mikroskopets starka ljus.

Efter operationen

Behandling i det opererade ögat

Din kirurg utfärdar recept på ögondroppar. Receptet skickas elektroniskt och kan hämtas ut på valfritt Apotek.

Om du tar andra ögondroppar regelbundet ska de tas som vanligt även efter operationen. Man bör dock öppna en ny flaska när man är nyopererad på grund av infektionsrisken.

Om du är osäker på om ögondroppen kommit rätt så kan du droppa en gång till. **Det är inte skadligt att droppa en droppe extra i ögat!**

Droppa i samband med bestämda vardagsrutiner. Sprid ut dropptillfällena någorlunda jämnt över det vakna dygnet.

Råd och droppeteknik

- Tvätta händerna
- Skaka flaskan före varje droppning
- Håll ögondropsflaskan intill ögat
- Luta huvudet bakåt eller ligg på rygg
- Dra ner undre ögonlocket och titta uppåt
- Droppa i ögat

Är det svårt att droppa kan man använda droppstöd, som finns att köpa på Apoteket.

Om du har flera ögondroppar som ska tas i samma öga måste man vänta minst fem minuter mellan de olika dropparna.

Rekommendationer efter operationen

Man kan leva som vanligt efter operationen. Du bör dock tänka på att undvika tunga lyft, fysisk ansträngning, bassängbad, bastu samt smink under 1–2 veckor efter operationen på grund av infektionsrisk. Viktigt är att undvika att trycka och gnugga i det opererade ögat.

Första dygnet är det normalt att se ett rosa skimmer för ögat, det kan kännas irriterat och att det rinner blodblandade tårar. Man kan också se lite suddigt vilket kan hålla i sig några dygn efter operationen men är helt normalt.

Använd separata flaskor ögondroppar till höger respektive vänster öga. Skav och gruskänsla är mycket vanligt efter operationen och kan kännas av i flera månader.

Om du har fortsatt besvär kan du använda tårsubstitut/smörjande ögondroppar som är receptfria och kan köpas på valfritt Apotek.

Lätt värk är vanligt och man kan då ta receptfria smärtstillande medel. Normalt klingar besvären av på några dagar.

Man tvättar sig som vanligt men man ska undvika att få vatten i ögat!

Varningssignaler

Det är viktigt att omedelbart ta kontakt med oss om du känner:

- Svår värk och illamående första dygnet.
- Tilltagande värk eller synförsämring veckorna efter operationen.

Vid akuta besvär utanför klinikens öppettider ska du ringa sjukvårdsrådgivningen, telefonnummer **1177** och uppge att du är opererad för gråstarr.

Efterkontroller/ Glasögon

Efterkontroll sker i vanliga fall hos din Optiker tidigast 6 veckor efter operationen för utprovning av eventuella glasögon samt tryckmätning. I många fall är man endast i behov av läsglasögon efter operationen.

Efterstarr

Vid operationen lämnas den egna linsens tunna kapsel kvar i ögat. Grumlingar på linskapseln kan uppstå månader eller år efter operationen och kallas för efterstarr. Det behandlas enkelt med laser.

Vi på Optalmica Ögonklinik hoppas att du fått den information du behöver inför din gråstarrsoperation och att du känner dig väl omhändertagen och är nöjd med ditt besök hos oss.

Skriv gärna ner dina frågor och funderingar om något är oklart att ta upp vid operationsdagen.

Egna anteckningar

Eskilstuna: Fristadstorget 10, 632 18 Eskilstuna
Tel 016-200 64 60, eskilstuna@optalmica.se

Gävle: Staketgatan 32, 803 11 Gävle
Tel 026-442 25 20 , gavle@optalmica.se

Stockholm: Stora Marknadsvägen 15,
Kontorshuset ingång K3, Täby Centrum, 183 34 Täby
Tel 08-557 776 80, stockholm@optalmica.se

Västerås: Sigurdsgatan 21, 721 30 Västerås
Tel 021-665 67 00, vasteras@optalmica.se

www.optalmica.se